

Namatek
True Education

Types of Companies

www.namatek.com

انواع شرکت

فهرست مطالب

1. شرکت چیست؟
2. بررسی انواع شرکت در ایران
3. انواع شرکت های تجاری
4. نکاتی در مورد انواع شرکت ها
5. مزایا و معایب راه اندازی انواع شرکت

هر کشوری دارای تعاریف و سلسله مراتب خاصی در ثبت و نحوه اداره شرکت ها است و اگر قصد راه اندازی یک شرکت را داشته باشید باید بدانید که انواع شرکت ها کدام اند و هر کدام چه ویژگی هایی دارند؟ با این که انواع شرکت ها در کشورهای مختلف تقریباً مشابه هستند؛ اما در این مقاله مشخصاً به سراغ ماده ۲۰ قانون تجارت جمهوری اسلامی ایران می رویم که شرکت های تجاری را توضیح داده است. برای آشنایی با انواع شرکت ها و ویژگی های هر یک با ما همراه باشید.

#1 شرکت چیست؟

طبق ماده ۵۷۱ قانون مدنی، شرکت (Company) عبارت است از «اجتماع حقوق مالکیت متعدد در شیء واحد به نحو مشاع». یعنی اگر دو یا چند نفر به صورت قانونی و شراکتی، مالکیت یک شیء را داشته باشند، از اجتماع آن ها شرکت تشکیل می شود. به عبارت دیگر، شرکت یک نهاد حقوقی متشکل از گروهی از افراد برای انجام امور تجاری، خیریه و... است. قرارداد (اساس نامه) تمام انواع شرکت ها (به جز شرکت های مدنی) می بایست در اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری به ثبت برسد.

#2 بررسی انواع شرکت در ایران

#1-2 انواع شرکت های مدنی

شرکت مدنی (Civil Company) از مشارکت حقوقی بین دو یا چند نفر و به منظور کسب درآمد از فعالیت مشترک، تشکیل می شود. شرکت های مدنی شخصیت ندارند؛ در نتیجه در اداره ثبت شرکت ها نیز ثبت نمی شوند.

انواع شرکت مدنی:

• شرکت عقدی یا اختیاری

به صورت اختیاری و توافقی بین مالکین یک شیء واحد تشکیل می شود (مانند خرید ملک).

• شرکت قهری

بدون اراده و اختیار صاحبین تشکیل می شود (مانند وراثت و ازدواج). انواع شرکت های تجاری، هیچ گاه قهری محسوب نمی شوند.

#2-2 شرکت دولتی

طبق ماده ۴ قانون محاسبات عمومی، شرکت دولتی (Public Company) به حکم قانون تاسیس یا مصادره می شود. هر شرکتی که بیش از نیمی از سرمایه آن متعلق به دولت باشد، شرکت دولتی محسوب می شود.

#2-3 انواع شرکت های چند ملیتی

شرکت چند ملیتی (MNC: Multinational Corporation) حداقل در یک کشور دوم (غیر از کشور اصلی خود) فعالیت دارد. در تعریفی دیگر، شرکت چند ملیتی حداقل ۲۵ درصد از درآمد خود را از طریق فعالیت در خارج از کشور به دست می آورد.

انواع شرکت های چند ملیتی:

• **شرکت چند ملیتی ملی**

یک دفتر مرکزی (شرکت مادر) در کشور اصلی دارد.

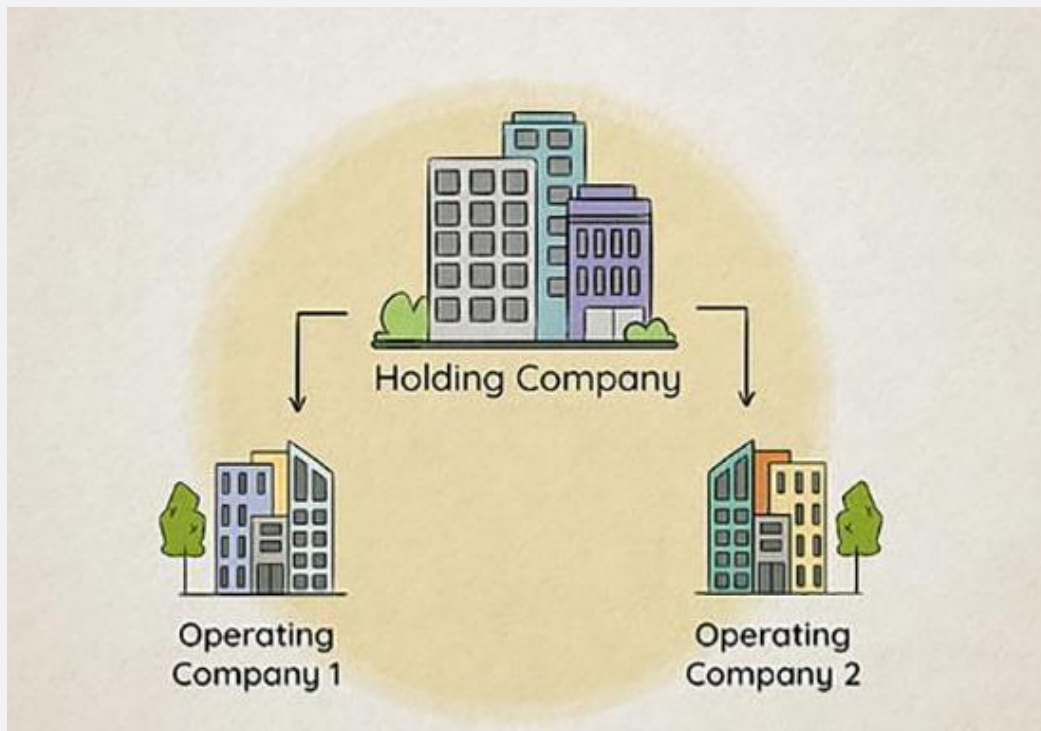
• **شرکت چند ملیتی بین المللی (فرا ملی یا فرا ملیتی)**

دو یا چند شرکت مادر با تابعیت های مختلف دارد.

#2-4 شرکت هلدینگ

شرکت هلدینگ (Holding Company) یک شرکت مادر محسوب می شود و عملاً هیچ فعالیت تجاری یا خدماتی انجام نمی دهد. این شرکت با داشتن حداکثر سهام، سایر شرکت های زیرمجموعه خود را کنترل می کند.

#2-5 انواع شرکت های غیر دولتی یا خصوصی

تمام انواع شرکت های تجاری یا بازرگانی، غیر دولتی (**Private Company**) محسوب می شوند. هدف اصلی شرکت های تجاری افزایش سوددهی است.

دسته بندی شرکت های تجاری:

1. شرکت های اشخاص

در این شرکت ها اهمیت شخص (شخصیت شرکا) از سرمایه بیشتر بوده و اعتبار شرکت وابسته به اعتبار شرکا است. به عبارت دیگر، شرکای شرکت های اشخاص، علاوه بر سرمایه شرکت از سرمایه شخصی خود نیز تعهدات شرکت را ضمانت می کنند.

انواع شرکت اشخاص:

- شرکت تضامنی
- شرکت نسبی

2. شرکت های سرمایه

در این شرکت ها اهمیت سرمایه بیشتر از اشخاص است. در شرکت های سرمایه بر خلاف شرکت های اشخاص، تعهدات شرکت از دارایی شرکت پرداخت می شود و دارایی شخصی سهامداران به تعهدات شرکت ربطی ندارد (به استثنای مواد ۹۵ و ۱۰۱ قانون تجارت و ماده ۱۳۰ لایحه اصلاحی قانون تجارت).

انواع شرکت سرمایه:

- شرکت سهامی عام
- شرکت سهامی خاص
- شرکت با مسئولیت محدود

3. شرکت های مختلط

در این شرکت ها، دو نوع شریک وجود دارد:

- شریک ضامن
 - شریک با مسئولیت محدود
- در شرکت مختلط، علاوه بر دارایی شرکت دارایی شریک ضامن نیز وثیقه طلبکاران خواهد بود.
- انواع شرکت مختلط:
- شرکت مختلط سهامی
 - شرکت مختلط غیر سهامی

#3 انواع شرکت های تجاری

طبق ماده ۲۰ قانون تجارت جمهوری اسلامی ایران، انواع شرکت های تجاری (Commercial Companies) از قرار زیر هستند:

1. شرکت سهامی (سهامی عام و سهامی خاص)

2. شرکت با مسئولیت محدود

3. شرکت نسبی

4. شرکت تضامنی

5. شرکت مختلط (سهامی و غیر سهامی)

6. شرکت تعاونی

#3-1 شرکت سهامی (سهامی عام و سهامی خاص)

در شرکت سهامی (Joint Stock Company) همان طور که از نامش پیداست، سرمایه شرکت به صورت سهام بین سهامداران تقسیم می شود. مسئولیت سهامداران نیز به میزان اسمی سهام آن ها بستگی دارد. حداقل تعداد اعضای این شرکت ۳ نفر است.

انواع شرکت های سهامی:

• شرکت سهامی عام

(Public Joint Stock Company, Public Held Co.)

حداقل ۵۱ درصد از سرمایه این شرکت توسط عرضه عمومی از طریق بورس و اوراق بهادار به مردم واگذار می شود.

• شرکت سهامی خاص

(Private Joint Stock Company, Private Held Co.)

تمام سرمایه این شرکت توسط موسسین تامین می شود و آن ها تنها سهامداران هستند.

#2-3 شرکت با مسئولیت محدود

طبق مواد ۹۴ تا ۱۱۵ قانون تجارت، شرکت با مسئولیت محدود (LLCs: Limited Liability Company) با حداقل ۲ سرمایه گذار اصلی برای امور

تجاری تشکیل می شود. در این شرکت سهام وجود ندارد و شرکا به میزان سرمایه شان ضامن تعهدات شرکت هستند.

تفاوت مهم این شرکت با دیگر انواع شرکت ها این است که انتقال سهم شرکا در شرکت با مسئولیت محدود تنها با سند رسمی امکان پذیر است.

#3-3 شرکت نسبی

طبق مواد ۱۸۳ تا ۱۸۹ قانون تجارت، شرکت نسبی (Proportional Liability Partnership Company یا Relative Company) برای امور تجاری و با حداقل ۲ عضو تشکیل می شود که مسئولیت هر کدام از شرکا به میزان سرمایه شان خواهد بود. در اسم این شرکت باید عبارت "شرکت نسبی" و حداقل اسم یکی از شرکا در کنار عباراتی از قبیل "و برادران" یا "و شرکا" قید شود.

#3-4 شرکت تضامنی

طبق مواد ۱۱۶ تا ۱۴۰ قانون تجارت، شرکت تضامنی (General Partnership Company یا Cooperative Partnership) ...

Company) برای امور تجاری با حداقل ۲ عضو و با شرایط تضامنی تشکیل می شود. به این معنی که در صورت کافی نبودن سرمایه شرکت، بدهی شرکت به میزان مساوی از سرمایه شخصی شرکا تامین خواهد شد. هر گونه قراردادی غیر از این، طبق ماده ۱۱۶ قانون تجارت وجاهت قانونی ندارد. طبق ماده ۹۵ قانون تجارت، در بین انواع شرکت های تجاری، شرکت تضامنی دارای "**صورت عمومی**" است؛ یعنی اگر شما قصد ثبت شرکتی را داشته باشید و عبارت سهامی خاص، مسئولیت محدود، تعاونی و... را در اسم شرکت ننوشته باشید، شرکت شما تضامنی تلقی خواهد شد.

#3-5 شرکت های مختلط سهامی و غیر سهامی

شرکت های مختلط سهامی و غیر سهامی (Partnership Company) شامل دو گروه شریک، مختلط از شرکت های شخصی (تضامنی) و شرکت های سرمایه (سهامی و مسئولیت محدود) هستند. عده کمی اقدام به ثبت این نوع شرکت می کنند؛ زیرا فواید این شرکت در شرکت با مسئولیت محدود نیز وجود دارد.

انواع شرکت مختلط:

• **شرکت مختلط سهامی (Joint Stock Partnership Company)**

طبق ماده ۱۶۲ تا ۱۸۲ قانون تجارت، شرکت مختلط سهامی با حداقل ۳ نفر به صورت یک یا چند شریک سهام دار و یک یا چند شریک ضامن تشکیل می شود.

سرمایه شریک سهامی به صورت سهام است و مسئولیت او نیز به اندازه میزان سهامش می باشد. شریک ضامن نیز در صورتی که بدهی شرکت بیش از سرمایه شرکت باشد، مسئول پرداخت خواهد بود.

• **شرکت مختلط غیر سهامی (Limited Partnership Company)**

طبق ماده ۱۴۱ تا ۱۶۱ قانون تجارت، این شرکت برای امور تجاری و بدون انتشار سهام، بین یک یا چند نفر ضامن و یک یا چند نفر با مسئولیت محدود (حداقل ۲ عضو) تشکیل می شود.

شریک های ضامن شرکت مختلط غیر سهامی مانند شرکت تضامنی در صورت لزوم مسئول پرداخت بدهی های شرکت هستند. شرکا با مسئولیت محدود نیز با توجه به میزان سرمایه شان مسئولیت دارند.

#3-6 شرکت تعاونی

طبق ماده ۱۹۰ تا ۱۹۴ قانون تجارت، شرکت تعاونی (Co-Operative Company) شرکای مختلفی دارد (حداقل ۷ نفر) که هر کدام با توجه به شغل خود اقدام به تولید یا فروش خدمات و محصولات می کنند. هدف اصلی شرکت های تعاونی، کمک به بهبود شرایط اقتصادی شرکا است.

#4 نکاتی در مورد انواع شرکت ها

- در شرکت های تجاری، خود شرکا بازرسین را برای حسابرسی سالانه تعیین می کنند؛ اما در شرکت های دولتی بازرسین از میان لیست وزارت امور اقتصاد و دارایی تعیین می شوند.
- بودجه شرکت های دولتی از اموال عمومی و مالیات ها تامین می شود؛ اما بودجه شرکت های خصوصی توسط اموال (سرمایه) شرکت تامین می شود.
- شرکت تجاری دارای شخصیت حقوقی مستقل، اقامتگاه و تابعیت است. اداره آن نیز با توافق اکثریت هیئت مدیره و یا در بعضی موارد با عموم می باشد.

- در ایران امکان ثبت شرکت تک نفره وجود ندارد. راه حل این موضوع این است که ۹۹ درصد سهم شرکت را متعلق به خود و تنها ۱ درصد از سهم شرکت را به یک شریک مطمئن واگذار کنید و میزان حق دخالت او را نیز در اساسنامه شرکت قید کنید.

#5 مزایا و معایب راه اندازی انواع شرکت

مزایا:

- اشتغال زایی
- تنوع درآمد
- افزایش درآمد
- ایجاد ارتباط قوی بین تلاش و پاداش
- افزایش انعطاف پذیری در امور تجاری
- افزایش تجربه

معایب:

- افزایش ریسک مالی
- افزایش مسئولیت مالی و قانونی
- افزایش ساعات کاری
- مسئولیت کارمندان
- مسائل مالیاتی